

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 3110/2017
23.11.2018. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија Весне Поповић, председника већа, Лидије Ђукић и Божицара Вујичића, чланова већа, у правној ствари тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Добрица Милосављевић, адвокат из ..., против туженог ЈП „Путеви Србије“ из Београда, ради поништаја решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2961/16 од 05.05.2017. године, у седници одржаној 23.11.2018. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2961/16 од 05.05.2017. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Крушевцу, Судска јединица у Варварину П1 82/14 од 18.03.2016. године, ставом првим изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тужилац тражио да се поништи као незаконито решење о отказу уговора о раду бр. ... од 16.12.2013. године којим је тужиоцу отказан уговор о раду бр. ... од 03.07.2006. године са свим пратећим анексима. Ставом другим изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужени да тужиоца врати на рад на послове инкасанта на наплатној станици „...“ Одсек Ставом трећим изреке обавезан је тужилац да туженом на име трошкова поступка исплати 6.000,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2961/16 од 05.05.2017. године, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда.

Против правоснажне пресуде донесене у другом степену, тужилац је изјавио ревизију због битне повреде парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11 и 55/14) Врховни касациони суд је нашао да ревизија тужиоца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Неосновано је ревизијско указивање да је пред другостепеним судом учињена битна повреда правила поступка из члана 374. став 1. у вези са чланом 396. став 1. ЗПП, јер су у побијаној одлуци оцењени сви жалбени наводи битни за одлучивање о жалби тужиоца.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у радном односу код туженог на неодређено време, према уговору о раду од 03.07.2006. године и анексу тог уговора од 19.05.2008. године, а обављао је послове инкасанта на наплатној станици „...“. Прегледом писаних записа, аудио и видео записа из јула и августа 2013. године, тужени је утврдио да је тужилац учинио повреде радне обавезе тако што: није евидентирао своја одсуства из кабине у којој је радио, а одсуствовао је са радног места дуже од времена предвиђеног за паузу, у више наврата није враћао кусур корисницима услуга, није издавао признанице, није одлагао новац у касу, приликом комуникације са корисником појачавао је тон на радио апарату што је онемогућило да се та комуникација сними постављеним уређајима, чиме је тужилац поступао супротно дужностима инкасанта прописаним Правилником о обављању послова наплате посебне накнаде за употребу пута или путног објекта. Против тужиоца је поднета пријава 07.11.2013. године, а на основу те пријаве актом од 14.11.2013. године тужилац је упозорен да је учинио повреде радне обавезе. Тужилац се изјаснио на упозорење, као и организација синдиката чији је тужилац члан. Спорним решењем о отказу уговора о раду од 16.12.2013. године, тужиоцу је отказан уговор о раду од 03.07.2006. године са анексима, због учињене повреде радне обавезе на основу члана 179. тачка 2. Закона о раду, јер је радећи послове инкасанта на наплатној станици „...“ наплаћивао путарину по магнетној картици у затвореном систему наплате супротно процедури рада и дужности инкасанта прописаним Правилником о обављању послова наплате посебне накнаде за употребу пута или путног објекта, а утврђеним чланом 12. анекса уговора о раду.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су правилно применили члан 179. тачка 2. Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 24/05, 61/05, 54/09 и 32/13), када су одбили захтев тужиоца за поништај решења о отказу уговора о раду од 16.12.2013. године и за враћање на рад.

Одредбом чланом 179. тачка 2. Закона о раду прописано је да послодавац може запосленом да откаже уговор о раду ако запослени својом кривицом учини повреду радне обавезе утврђене општим актом или уговором о раду.

Према члану 12.3. тачка 2. алинеја 1. анекса уговора о раду од 19.05.2008. године, закљученог између тужиоца и туженог, послодавац може запосленом да откаже уговор о раду ако запослени својом кривицом учини повреду радне обавезе: повреда закона и других прописа које је запослени дужан да примењује у раду и у вези са радом, као и Правилника о обављању послова наплате посебне накнаде за употребу пута или путног објекта, док је чланом 12.4. алинеја 3. предвиђено да повреду Правилника о обављању послова наплате посебне накнаде за употребу пута или путног објекта, представља вршење наплате путарине по магнетној картици у затвореном систему наплате супротно прописаној процедури рада и дужности инкасанта.

Правилником о обављању послова наплате посебне накнаде за употребу пута или путног објекта од 14.03.2008. године прописано је да се наплата путарине врши према одредбама овог акта (члан 2); инкасанти врше наплату путарине тако што приликом доласка возила на наплатно место, утврђује визуелно категорију возила и уноси тај податак преко тастатуре у рачунар, затим узима картицу од учесника у саобраћају и убацује је у читач картица, након појаве цене на екрану укуцава тачан примљени износ новца од учесника у саобраћају а по пријему целокупног износа новца потврђује наплату и издаје признаницу о извршеној наплати путарине учеснику у саобраћају, уколико учесник у саобраћају не преузме признаницу, инкасанти је дужан да исту поништи цепањем преко пола, па исту баци у корпу за отпатке – одмах, пошто возило прође механичку баријеру, а у сваком случају, пре одређивања категорије следећег возила које долази на наплатно место (члан 21 став 2. – тачка 4.2.2.2. Одељка: дужности инкасанта у току рада). Према члану 10. став 3. и 4. наведеног Правилника на наплатној станици запослени су распоређени у четири групе и свака група ради према утврђеном распореду рада, с тим што ако раде 12 сати имају две паузе (30 минута и 15 минута), ако раде 8 сати имају једну паузу (30 минута), али за сваку паузу и искључивање семафора по било ком основу, инкасанти су дужни да траже сгласност пословође, а у његовом одсуству одговорног радника и да их евидентирају у кабинску књигу. Према члану 66. став 5. Правилника у циљу омогућавања снимања разговора са возачем или другим лицима у кабини, забрањено је гласно слушање аудио и тв уређаја.

По оцени Врховног касационог суда правилан је закључак нижестепених судова да су се у радњама тужиоца у јулу и августу 2013. године, када је обављајући послове инкасанта поступао супротно дужностима утврђеним у наведеном Правилнику, стекла обележја повреде радне обавезе из члана 12. анекса уговора о раду, чиме је образован отказни разлог из члана 179. тачка 2. Закона о раду. Наиме, тужилац приликом обављања послова инкасанта није евидентирао своја одсуства из кабине у којој је радио, а одсуствовао је дуже од времена предвиђеног за паузу, у више наврата није враћао кусур корисницима услуга, није издавао признанице, није одлагао новац у касу, због појачаног тона на радио апарату није се могла чути комуникација са возачима, што је понашање са крајњом непажњом у вршењу радних обавеза, како су правилно закључили нижестепени судови.

Ревизијским наводима се указује да је погрешно примењено материјално право, јер судови нису навели чињенични опис радње која по њиховој оцени представља повреду радне обавезе што значи да тужилац није извршио ниједну радњу која представља повреду радне обавезе, затим тужиоцу уз упозорење нису достављени докази на којима је засновано упозорење чиме је повређен члан 180. став 1. Закона о раду и с њим у вези члан 7. Конвенција Међународне организације рада број 158 о престанку радног односа на иницијативу послодавца.

Врховни касациони суд оцењује неоснованим ревизијске наводе о погрешној примени материјалног права.

Одредбом члана 180. став 1. Закона о раду прописано је да је послодавац дужан да пре отказа уговора о раду у случају из члана 179. тачка 1)-6) овог закона запосленог писменим путем упозори на постојање разлога за отказ уговора о раду и да му остави рок од најмање пет радних дана од дана достављања упозорења да се изјасни на наводе из упозорења, а ставом 2. прописано је да у упозорењу из става 1. овог члана послодавац је дужан да наведе основ за давање отказа, чињенице и доказе који указује на то да су се стекли услови за отказ и рок за давање одговора на упозорење.

Конвенција Међународне организације рада број 158 о престанку радног односа на иницијативу послодавца („Службени лист СФРЈ“ – Међународни уговори бр. 4/84, 7/91) у члану 7. предвиђа да радни однос радника неће престати због разлога везаних за понашање радника или његов рад пре него што му се омогући да се брани од изнетих навода, осим ако се с разлогом не може очекивати од послодавца да му пружи ту могућност. Овом одредбом је заштићено право радника на одбрану од отказног разлога и због тога је чланом 180. Закона о раду прописана обавеза послодавца да пре отказа уговора о раду запосленог писаним путем упозори на постојање разлога за отказ уговора о раду.

У конкретном случају тужени је поступио сагласно члану 180. Закона о раду, јер је упозорење од 14.11.2013. године сачињено у складу са ставом 2. овог члана (на шест страна су прецизно и детаљно по дану, часу и минути дешавања описане радње тужиоца), због чега је остварена сврха упозорења, која се састоји у томе да се запосленом стави до знања да је својом радњом, односно поступком изазвао настанак отказног разлога, како би се изјаснио о свему што му се ставља на терет. Такође, управо ради омогућавања запосленом права на одбрану, чињенични опис радњи у упозорењу мора да буде у корелацији са тим описом у решењу о отказу уговора о раду. У овом случају у упозорењу од 14.11.2013. године су наведене радње извршења повреде радне обавезе у погледу времена, места и начина извршења, а у спорном решењу о отказу од 16.12.2013. године наведене су исте те радње. Околност да у нижестепеним одлукама нису наведене све радње тужиоца не води закључку да их тужилац није учинио. Наиме, у првостепеној пресуди (страна 3) утврђено је да је тужилац био неоправдано одсутан из кабине 17.07, 25.07, 02.08, 18.08. и 26.08.2013. године, затим да није враћао кусур

корисницима услуга 17.07.2013. године у више наврата и 02.08.2013. године у току целе смене, затим да није издавао признанице 02.08. и 07.08.2013. године, затим да 28.08.2013. године није одложио новац у касу и друго. Наведене чињенице суд је утврдио прегледом снимака видео надзора, који је и тужилац могао да изврши, па околност да му ти снимци нису достављени уз упозорење не представља повреду процедуре отказивања, јер се тужилац на прецизно и детаљно упозорење писаним путем изјаснио кратким и паушалним негирањем тих навода без захтева да му се снимци доставе, из чега произлази да тужени није повредио право тужиоца на одбрану од отказног разлога.

Имајући у виду наведено, правилан је закључак нижестепених судова да је спорно решење од 16.12.2013. године законито, па како је тужиоцу законито престао радни однос, нису испуњени услови за враћање на рад прописани чланом 191. став 1. Закона о раду.

На основу члана 414. став 1. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа-судија
Весна Поповић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић